

er mee verbonden blijven. In hen zal dan al het krachtige, loutere, edele en vrome van dat volk worden geconcentreerd en tot hooger exponent worden opgevoerd. En in hun leven en arbeid zal het zich dan vanzelf openbaren met breede, voorname, academische allure. Het zal eveneens geschieden via de studenten, die hun afkomst nimmer zullen vergeten, omdat dat mee hun kostbaarste levensschaat vertegenwoordigt. Aan het volk met iedere vezel van het bestaan verbonden te blijven en met dat volk mee te leven en mee te worstelen zal dan hun schoonste taak en hun hoogste eere zijn en blijven. Het zal ten slotte geschieden langs allerlei wegen, die moeilijk zijn na te speuren, maar waarlangs toch het beste van wat in het echte volksleven te vinden is doordringt in den universitair kring.

Als het volk leeft in het geloof en vasthoudt aan de Schriften, dan zal het naast den bouwenden zoo noodig ook zijn *critiseerenden invloed* doen gelden. Wie, die het leven van volk en universiteit zorgvuldig heeft nagegaan, bespeurde niet telkens weer dien critiseerenden en corrigeerenden invloed? Men vergelijk maar eens de algemeene onrust in 1926 toen algemeen het besef leefde, dat gevaar dreigde met de houding van datzelfde volk ten opzichte van de recente meningsverschillen. Om deze meningsverschillen zei het immers niemand zijn vertrouwen op. Wie zal verder berekenen welken enormen invloed die permanente, krachtige en als vanzelf werkende kritiek van het warm meelevende volk op vele leden van het universitaire gezin heeft uitgeoefend?

Maar naast dien voortdurenden invloed van volk op universiteit is er niet minder die van de universiteit op het volk! Daar is allereerst de rechtstreeksche invloed. Wordt niet steeds met spanning geluisterd naar wat uit den universitair kring ook tot het volk wordt gesproken? Wordt niet in den regel met graagte gegrepen naar wat als publicatie op allerlei manier van het academische hoogland neerkomt naar de vlakten waar de kinderen des volks hun tenten hebben opgeslagen? Sterker nog misschien is de indirecte invloed, die zich van de hoogeschool uit op het volk laat gelden. Denk alleen maar eens aan haar vele leerlingen, die als predikant, leeraar, advocaat in allerlei ambt en functie bijna dagelijks naar het volk toedragen wat zij aan kennis, inzicht,